

na ustanovení Šu 307 odstavec druhý c. ř. s. není pochybnosti. Tím, že článek 37 obch. zák. byl článkem VII. uvoz. zák. k c. s. řádu zachován v platnosti, neměla býti ediční povinnost, stanovená civilním řádem soudním, ztenčena. Naopak měla býti rozšířena, a dlužno proto zákon vykládati tak, že soudce nemůže již návrh na předlohu obchodních knih dle volného uvážení zamítnouti (slova článku 37 obch. zák.: »Im Laufe eines Rechtsstreites k a n n der Richter...«), kdyby mu dle předpisů civilního soudního řádu musel vyhověti (§ 304 c. ř. s.), nýbrž, že takovému návrhu může vyhověti i tehdy, kdyby návrh tento jinak dle Šu 305 c. ř. s. bylo zamítnouti. Že nebylo žalovanému nařízeno, aby předložil obchodní knihy a papíry k s o u d u, neodpovídá úplně spisům, neboť usnesením ze dne 22. dubna 1922 bylo předložení obchodních knih na soud přímo nařízeno. Ostatně jest výtku tato tím méně důvodná. uváží-li se, že žalovaný proti příkazu, aby knihy a listiny předložil přímo znalcům, se neohradil a naopak, jak shora již uvedeno, příkazu ze dne 22. dubna 1922 nevyhověl, ale dne 25. května 1922 sám přislíbil, že obchodní knihy a veškeré listiny z n a l c ů m p ř i m o p ř e d l o ž í. Zbývá tedy ještě výtku, že soud nalézací nešetřil předpisu Šu 277 odstavec první c. ř. s., dle něhož v usneseních průvodních jest přesně označiti sporné okolnosti, o kterých podán býti má důkaz a průvodní prostředky. Také tato výtku jest nedůvodná. Jde o vyúčtování a, jak zjištěno, předložil žalobce s o u p i s, v němž uvádí jednotlivé obchody, z nichž plyne správnost jeho výpočtu zisku, a odvolal se za účelem zjištění správnosti svého soupisu na výslovně uvedené obchodní knihy a určité listiny. Nebylo tedy pochybností o tom, co mělo býti dokázáno a kterými obchodními knihami a papíry se tak státi mělo, z čehož plyne, že průvodní usnesení, o které tu jde, bylo v obojím směru dosti jasné a určité. Ostatně bylo věcí žalovaného, měl-li snad nějaké pochybnosti, nanejmeně pokud jde o příkaz k předložení knih a listin, žádati na soudě potřebné vysvětlení, čehož však dle spisu neučinil, pročež netřeba zmiňovati se o tom, že žalovaný z tohoto důvodu předložení knih a papírů neodpíral. Žalovaný, jenž soudnímu příkazu na předložení knih a listin nevyhověl, aniž k tomu měl důležité důvody, nemůže vytýkati soudu, že řízení jest kusé nebo vadné, ani si stěžovati proto, že soud pokládal za pravdivé to, co žalobce o obsahu těchto knih a listin ve sporu tvrdil. (§ 307 odstavec druhý c. ř. s.).

Čís. 3491.

Byla-li objednána k taneční zábavě pořadatelstvem hudba s tím, že si kapelník bude vybíratí vstupné od tančících, jest kapelník oprávněn domáhati se náhrady škody na tom, kdo pohnul vyhrůžkou hudebníky k opuštění místnosti.

(Rozh. ze dne 12. února 1924, Rv II 629/23.)

Pořadatelé taneční zábavy v obecním hostinci v C. zjednali si jako hudebníky devítičlennou kapelu žalobcovu. Když však pořadatelé a ka-

pela žalobcova do hostince odpoledne přišla, hrála tam již beze všeho povolení kapela žalovaného za jeho vedení, jež neustoupila ani na písemné nařízení starosty obce ani když týž osobně jim zakázal, hráti dále, takže starosta obce uznal za záhodno přivolati četnickou hlídku, která se však nedostavila, a, když žalovaný se svou kapelou ve svém odporu pokračoval, byli nuceni jak pořadatelé tak i žalobce se svými hudebníky odejít, by se vyhnuli případné rvačce, ježto žalovaný již před tím vyhrožoval, že všechny vyháže. Dle úmluvy měl žalobce od tančících vybírat vstupné, po nuceném odchodu jeho kapely vybíral však vstupné žalovaný. Žalobu o náhradu škody, ježto žalobce musel svým hudebníkům vyplatiti a sám přišel o zisk, procesní soud prvního stupně zamítl. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Jak první soudce zjišťuje, nikoliv kapelník, nýbrž pořadatelé taneční zábavy, odlišní od kapelníka, měli povolení k uspořádání taneční zábavy v určitý den a v určitém hostinci. Byla-li tato zábava těmto pořadatelům někým třetím znemožněna, bylo věcí pořadatelů zábavy, by svému právu zjednali průchod. Neučinili-li toho, jsou zodpovědní pořadatelé za škodu zmařením díla svému kapelníkovi, poněvadž dle §u 1168 obč. zák. jsou tu okolnosti, bránící provedení hudebního výkonu, nikoliv na straně kapelníkově, nýbrž na straně objednatele díla. Chybí tedy při žalobcově škodě jakákoliv vina žalovaného a není proto žaloba odůvodněna.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil procesnímu soudu, by znova ve věci jednal a rozhodl.

Důvody:

Dle žalobního tvrzení nepřísluší žalobci, který dle ujednání s Josefem M-em, Janem M-em a Janem K-em měl se svou kapelou hráti v obecním hostinci v O. dne 12. února 1922, odměna od těchto tří pořadatelů, nýbrž žalobce měl dosíci odměny tím, že si měl vybírat vstupné od tančících. Námezdní poměry toho druhu, že ten, kdo má konati určité služby, nemá pevné odměny od toho, kdo ho zjednává, nýbrž že mu odměnu za práci platí ti, jichž životní nebo společenské potřeby jsou ukončeny jeho výkonem, nejsou platnému právu neznámy. (Srovnej na př. zákon ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n., upravující poměry domovníků, a zejména § 9 téhož zákona o odměně za otevření domovních dveří nebo propůjčení domovního klíče.) V takových případech neplatí vždy předpis §u 1152 obč. zák., aniž lze použiti předpisu §u 1155, nebo při smlouvě o dílo §u 1168 obč. zák. o tom, že za určitých podmínek patří zaměstnané osobě nebo zhotoviteli díla odměna, i když práce nekonána nebo dílo neprovedeno, nýbrž jde tu o samostatné majetkové zájmy a práva této osoby, a tato osoba může dle §u 19 obč. zák. ve vlastním jméně hájiti svá práva a dle §u 1294 a násl. obč. zák. ve vlastním jméně domáhati se náhrady škody na škůdci, který porušil nedovoleným činem její práva. Poměr je týž, jako když někdo poškozením na těle, násilím, vyhrůžkou a podobně zabrání nebo znemožní dělníkovi,

by nezužítkoval své pracovní síly. Tudiž o nedostatku aktivní legitimace na straně žalobcově nemůže býti řeči. Ale i žalovaný může býti k tomuto sporu pasivně legitimován. Dle zjištění prvního soudu, od něhož se odvolací soud uchýlil, žalovaný vyhrožoval, že všechny vyháže, čímž pohrnul žalobce a jeho hudebníky, kteří se chtěli vyvarovati rvačce, k odchodu; na to žalovaný sám vybíral vstupné. Tím by za dalších skutkových předpokladů, o nichž dále bude řeč, zasáhl žalovaný protiprávně do žalobcových práv a zmařil by žalobci, aby nezužítkoval práce své i práce hudebníků, které na svůj účet zjednal a zajisté by tu šlo o nedovolený čin po rozumu §§ 1294 a násl. obč. zák. Spolupachatelství třetích osob by bylo pak posuzováno dle §§ 1301 a 1302 obč. zák. Avšak nižší soudové nezjistili všechny okolnosti v tomto směru závažné, vycházejíce z mylného názoru, že rozhodno jest jen, komu dal starosta svolení k pořádání taneční zábavy a provozování hudby. Avšak úkon starosty v tomto směru jest úkonem místní policie, jímž ještě nejsou založeny soukromoprávní poměry, pro soud rozhodné. V tomto směru jest rozhodna otázka, komu sál na onen den osobou k zadání sálu oprávněnou byl vskutku propůjčen. Teprve tehdy byla by vyhrůžka žalovaného nedovoleným činem dle XXX. hlavy obč. zák., měli-li žalobce nebo pořadatelé, kteří ho zjednali, onu místnost na onen den propůjčenou od osoby, k tomu oprávněné. To zjištěno není, ač se této otázky dotkla celá řada svědků a ač žalobce výslovně nabídl důkaz o tom, že hostinský zadal sál na ten den jeho skupině. Dále není zjištěno, zda vlastník hostince jako osoba soukromoprávní nebo hostinský měl právo, místnost onu zadávati.

Čís. 3492.

Splniště v Těšíně. Bylo-li splniště pohledávky před převratem umluveno v Těšíně na prospěch peněžního ústavu, jehož sídlo jest nyní po rozdělení Těšína v Polském Těšíně, jest splništěm Polský Těšín, třebas pohledávka jest zajištěna na domě v Českém Těšíně.

Tuzemským soudům nepřísluší sice rozhodovati o tom, zda cizozemský soud byl oprávněn přijati složení k soudu, ovšem ale mohou rozhodovati o tom, zda složením peněz u cizozemského soudu zaniklo zástavní právo na tuzemské nemovitosti.

Není závady, by cizozemské soukromé podniky nebyly žalovány na tuzemském soudě.

Zákaz polských úřadů, by jeho příslušník nepřijímal plnění v polských markách od československého příslušníka, neobmezuje právo tuzemského věřitele, zaplatiti v polských markách.

Výklad polského zákona ze dne 15. ledna 1920 čís. 26 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 12. února 1924, Rv II 686/23.)

Na domě žalobkyně ve V., ležícím v části Těšínska, připadnuvší republice Československé, bylo vloženo zástavní právo pro pohledávku